

Для зменшення логістичних витрат на збереження, складування необхідно раціоналізувати систему організації складського господарства, яка може бути забезпечена завдяки налагодженню партнерських відносин із постачальниками запасних частин та широкого використання сучасних інформаційних технологій з врахуванням специфіки, що притаманна такій системі.

1. Крикавський Є. *Логістичне управління: Підручник*. – Львів: Видавництво НУ “Львівська політехніка”, 2005. – 684 с. 2. Кристофер М. *Логістика и управление цепочками поставок / Под общей ред. В.С. Лукинского*. – СПб.: Питер, 2004. – 316 с. 3. Крикавський Є. *Логістика. Основи теорії: Підручник*. – Львів: НУ “Львівська політехніка”; “Інтелект-Захід”, 2004. – 416 с. 4. *Маркетинг: Учебник / А.Н. Романов, Ю.Ю. Корлюгов, С.А. Красильников и др.; Под ред. А.Н. Романова*. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1995. – 560 с.

УДК 330.341.1

Т.М. Шотік

Національний університет “Львівська політехніка”

ІННОВАЦІЙНІ ІНФРАСТРУКТУРИ КРАЇН СВІТУ

© Шотік Т.М., 2010

Досліджено науково-теоретичні особливості створення технополісів і технологічних парків у світовому господарстві з урахуванням можливостей застосування цього досвіду в Україні. Розглянуто характерні ознаки основних світових моделей розвитку інноваційних інфраструктур. Проаналізовано сучасний стан розвитку інноваційної діяльності та особливості становлення і функціонування технологічних парків у масштабі світової економіки.

The article is devoted to research of theoretical and metod aspects of technopolicy and technological parks function in the world economy and possibility of its usage in Ukraine. The work determines the personal touches, specific of the main models of development o innovative infrastructure in the world. It analyses current condition of development of innovation activities and peculiarities of establishment and technoparks` function in the world economy.

Постановка проблеми. У сучасному глобалізованому світі особливої ваги набуває питання збільшення рівня конкурентоспроможності товарів та послуг, вироблених національною економікою. Цей факт зумовлений інформатизацією та стрімким розвитком технологій не лише у сфері матеріального виробництва, а й комунікацій, що дало змогу проводити збутову та постачальницьку діяльність значно ефективніше, тим самим загостривши конкурентну боротьбу в усіх сферах бізнесу. Основним засобом досягнення переваги за таких умов постає успішна інноваційна діяльність, що надає змогу підприємствам-інноваторам гнучкіше пристосовуватися до існуючих вимог середовища та потреб клієнтів, тим самим лідируючи на ринку, а також створювати цілковито нові його сегменти, тим самим попереджаючи виникнення небажаних для себе тенденцій у вигляді зниження рівня конкурентоспроможності продукції через її старіння.

Саме за цим контуром і розгортається розвиток сучасної світової економічної системи, достатньо значною мірою визначаючись перебігом інноваційних процесів. Як ілюстрацію розглянемо той факт, що вже зараз у багатьох розвинених країн внесок результатів науково-технічних досягнень у зростання ВВП становить більше ніж 50–60 %, а у найближчому майбутньому значення цього показника може сягнути 90 %. Особливої актуальності питання провадження інноваційної діяльності набуло в умовах рецесії світової економічної системи, що з точки зору розгляду її ефективності, виступила як ревізія доцільності та продуктивності усього фінансового та господарсько-економічного ладу суспільства сучасного зразка. За таких умов саме успішна науково-інноваційна діяльність розглядається як фактор, здатний спричинити вихід економіки з кризи та її подальший ріст, як це вже траплялося минулого століття двічі під час економічних депресій 1930-х та 1970-х рр. [1].

Зважаючи на вищезазначене, все помітнішою стає роль інноваційної інфраструктури – не лише як середовища локалізації інноваційної діяльності, а й фундаменту її провадження та каталізатора розвитку. Саме це актуалізує завдання узагальнення та аналізування світового досвіду становлення та розвитку інфраструктури інноваційної діяльності (далі в тексті – ПД). Потреба у дослідженні процесу формування інноваційних інфраструктур інших держав та регіонів породжена необхідністю уникнення ризиків, пов'язаних із можливим повторенням вже зроблених іншими учасниками світового економічного процесу, проте не взятих до уваги українськими науковцями помилок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто зауважити, що питання дослідження особливостей національних інноваційних систем зарубіжжя досліджене багатьма як вітчизняними, так і іноземними науковцями. Серед тематичних напрямків їхніх праць одну із центральних позицій посідає вивчення специфіки виникнення, розвитку та діяльності інноваційних інфраструктур. З іншого боку, незважаючи на наведений у цих наукових дослідженнях багатий фактичний матеріал, вони мають переважно описовий характер і пропонують нецілісну, достатньо фрагментарну картину бачення аспектів проблеми. Так, зокрема, наведена інформація щодо сутності ПД різних країн світу висвітлює у випадку опису кожної держави дещо різні сторони цього явища, що не дає змоги проводити паралелі і порівнювати специфіку, а отже, і узагальнювати закономірності розвитку і функціонування інноваційних інфраструктур окремих країн.

О. І. Амоша описав ПД таких країн, як Франція, Німеччина, Фінляндія, Ізраїль, Китай, Росія, Казахстан та Білорусь. При цьому лише особливості інноваційної інфраструктури Фінляндії та частково Ізраїлю були охарактеризовані комплексно, зокрема, показано історичні етапи становлення тих чи інших їх складових, що уможливило відтворити послідовність нарощення механізму ПД [2]. Є.С. Годунова та Т. І. Яковлева охарактеризували досвід європейських країн у побудові ПД, при цьому розгляд був здійснений крізь призму такого інструменту, як трансфер технологій [3].

Колектив авторів під керівництвом Семиноженка В.П., Гейця В.М. та Кваснюка Б.Є. визначив орієнтири стратегії розвитку НІС на прикладі економік таких країн, як США, Пд. Корея, Росія, Канада, Ізраїль, Індія, а також Японія та Фінляндія, крім того, виокремив відповідні інструменти державної політики та назвав чотири типи інститутів, що визначають контури національної інноваційної системи. По-перше, йдеться про “інститут пріоритетних напрямів інноваційної діяльності”, по-друге, про інститут системного оновлення виробництва, по-третє, мається на увазі інститут, який покликаний забезпечувати своєчасне згорання виробництв, що ґрунтуються на застарілих, а отже, неконкурентоспроможних технологіях. Четвертим інститутом пропонується вважати такий, що слугує перманентному удосконаленню державної політики у галузі формування та регулювання НІС та ПД [4].

Формулювання цілей статті. Мета роботи – описати специфічні ознаки ПД найрозвиненіших у технологічному плані країн світу, а також тих, що динамічно розвиваються; проаналізувати основні світові моделі розвитку інноваційних інфраструктур на предмет визначення їх характерних

ознак, чинників, якими зумовлена ефективність функціонування, а також міра і спосіб участі держави у стимулюванні розвитку об'єктів-репрезентантів та загальний напрямок спеціалізації цієї моделі інноваційної інфраструктури.

Виклад основного матеріалу. Базисом інноваційної активності у США є венчурний бізнес, який забезпечує орієнтовно половину усіх інновацій у межах національної економіки. Таке ризикове підприємництво забезпечує інноваційній системі США високу гнучкість та ефективність, оскільки уможливорює оперативно перерозподіляти фінансові ресурси на користь найдинамічніших та найперспективніших напрямів інноваційної діяльності. Приблизно 70 % витрат на НДДКР здійснюють приватні структури, зусилля держави зосереджено на стратегічних напрямках, наприклад, фінансуванні програм освоєння космосу. Також на федеральному рівні ведеться фінансування університетів як осердя науково-технічного потенціалу та “зон тяжіння” для створення інноваційних фірм, а отже, ґрунту для становлення необхідної для їх повноцінного функціонування інфраструктури. Комерціалізація науки постає у США одним із національних пріоритетів та ключовою метою створення паркових структур, які є своєрідними “вузлами” зосередження наукового та комерційного потенціалів та їх ефективної подальшої співпраці. Саме у цій країні виникли перші паркові структури.

Через культурні, соціальні та інші особливості у Японії венчурний бізнес не є настільки розвиненим, як у США. Основним рушієм інноваційного процесу тут є великі корпорації, а також об'єкти, що функціонують у межах технополісів – місцевого аналога технопарків західного зразка, який, однак, має власні характерні ознаки. Так, чинник територіальної осібності у функціонуванні технополісів виявляє себе помітніше, ніж у випадку технологічних парків, фактично перетворюючи їх на наукові міста, – тут розвинена і науково-технологічна, і соціальна інфраструктури, є житлові райони, медичні та навчальні заклади. Після Другої світової війни японці обрали модель відродження власної економіки, що ґрунтується на копіюванні найуспішніших світових технологічних зразків та ефективної організації праці, на той час дешевої, але кваліфікованої робочої сили. До того ж значна увага приділялася спочатку вдосконаленню місцевими інженерами запозичених зразків, а потім і усіяко заохочувався творчий пошук та інноваційний напрямок діяльності японських науковців та підприємців. Вже після приблизно 40–50 років реалізації такої стратегії довелося констатувати, що перед Японією більше не стоїть завдання копіювати чийсь досвід, оскільки обрана стратегія була втілена настільки ефективно, що вивела країну на найвищу орбіту технологічного розвитку, де уже немає модерних зразків для наслідування, а є лише конкуренти [5].

Характер інноваційної інфраструктури європейських країн, що найвідчутніший імпульс у своєму розвитку отримала у 1980-х рр., є різноманітним. Так, Великобританія культивує американську модель, що ґрунтується на венчурному бізнесі та технологічних парках, – 5 із них знаходяться поблизу Оксфордського університету і на них припадає майже третина усіх витрат на наукові дослідження, що проводяться у Великобританії. Значна увага приділяється організації інноваційних кластерів, зокрема у фармацевтичній галузі, де вже успішно функціонують такі структури. Специфіка полягає у тому, що дослідження проводяться переважно на базі університетів, приватні компанії або беруть у них участь, або повністю замовляють та відповідно фінансують.

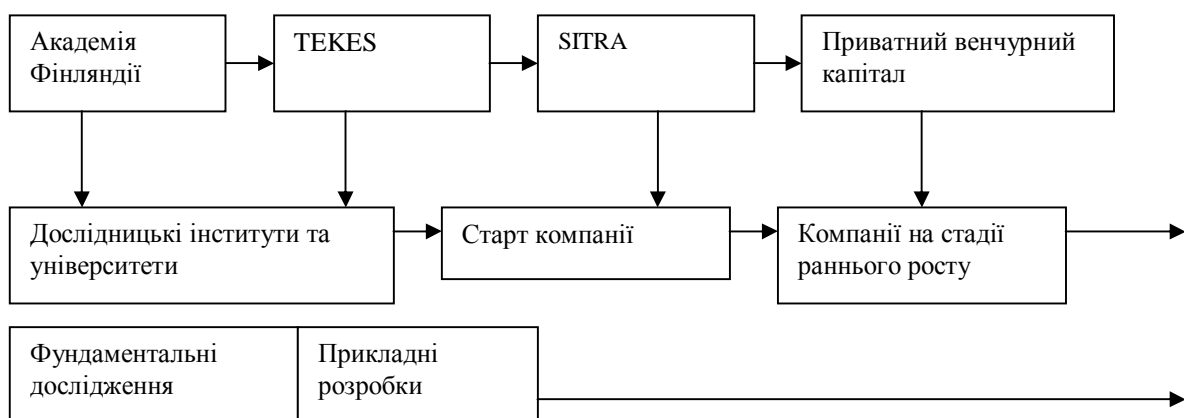
Франція вибудовує власну, унікальну систему інноваційної інфраструктури, що ґрунтується на принципах розвитку т. зв. “полосів конкурентоспроможності”, тобто інноваційних кластерів, також особлива увага приділяється організації трансферу технологій, що кардинально відрізняється від англо-американської моделі, оскільки в останній трансфер технологій організовується в протилежному порядку – за основу береться наукова розробка, яку необхідно комерціалізувати, тоді як французи акцентують увагу саме на потребі у певній технології [3].

Особливе місце у європейському інноваційно-технологічному просторі посідає Фінляндія – країна, що упродовж останнього десятиріччя незмінно знаходиться у лідерах світових рейтингів конкурентоспроможності. З-поміж складників фінської формули досягнення успіху, поряд із дотриманням дуже високих освітніх стандартів та конкурсним принципом розподілу коштів на науково-технічні проекти, фігурує розвинена інноваційна інфраструктура. О.І. Амоша описує інноваційну інфраструктуру цієї держави, зокрема в частині структур, покликаних організувати інноваційний процес, сприяти комунікації, обміну, пошуку інформації та фінансування інноваційними фірмами [2].

Ключові складові фінської системи забезпечення інноваційного процесу відображено на рис. 1. Академія Фінляндії, окрім власне наукових досліджень, реалізує програми щодо створення режиму максимального сприяння найуспішнішим з погляду результативності дослідженням, об'єктам інноваційної діяльності. Так, із 1995 р. у Фінляндії діє запроваджена Академією програма “Центри вищості”, яка об'єднує найефективніші дослідницькі центри та лабораторії, які претендують на додаткове державне фінансування своєї діяльності. У такий спосіб здійснюється додаткова мотивація діяльності об'єктів інноваційної діяльності, виокремлення найуспішніших та стимулювання їх подальшого динамічного розвитку.

Проблему підвищення рівня кооперації об'єктів інноваційної інфраструктури та інноваційних компаній покликана вирішувати організація TEKES, основною функцією у роботі якої є створення режиму сприяння у спільних дослідженнях університетських лабораторій та дослідницьких підрозділів приватних компаній, а також налагодження співпраці інноваційних фірм із науково-дослідними інститутами. Інструментами реалізації цих завдань є безпосереднє фінансування окремих, з точки зору держави, перспективних та корисних прикладних досліджень, а також надання фінським інноваторам потрібної для провадження успішного наукового пошуку, інформації, забезпечення необхідних контактів, сприяння у відкритті власних інноваційних компаній та допомога їм в ефективній комерціалізації нововведення.

На етапі старту діяльності інноваційної компанії, коли бізнес є найбільш нестійким та вразливим і вкрай потребує фінансових ресурсів, реалізації перспективних проектів сприяє SITRA (Фінський національний фонд технологічного розвитку). Окрім того, що ця структура діє як звичайний венчурний фонд, до її сфери діяльності входить також аналіз ринкового потенціалу конкретного інноваційного продукту, а також вироблення рекомендацій на предмет того, як його найкраще комерціалізувати [6] (рисунок).

Інноваційна система Фінляндії

Джерело: Рубан О. Страна победившего хайтека // Эксперт. – 2004. – № 20 (421). – С. 64–67.

Прикладом того, як розвиток інноваційної інфраструктури може слугувати базисом стрімкого науково-технологічного прогресу, який дає змогу країні в порівняно короткий термін опинитися в колі лідерів світової гонки економік, є Ізраїль. Специфічною ознакою інноваційної

системи та ПД Ізраїлю є широке використання бюджетних коштів, які спрямовуються у подальше становлення розвиненої мережі інноваційних інкубаторів, у створення інвестиційних фондів із змішаною формою власності (60 % контролює приватний капітал, 40 % – уряд, який з часом приватизує свою частку, при цьому опціони на викуп надає вже дійсним членам фонду). Здійснивши подібну інвестицію, ізраїльська держава вже за 5 років не лише повернула вкладені кошти, а й отримала прибуток від продажу своїх пакетів акцій у згаданих фондах. Отже, інноваційна інфраструктура, поряд із однією з найкращих у світі систем освіти, слугує запорукою динамічного інноваційного розвитку Ізраїлю.

Групу країн, що їх економіки найстрімкіше розвиваються, очолює Китайська Народна Республіка, яка за основними показниками економіки, зокрема ВВП, вже обігнала Японію та стала другою за масштабами економікою світу. Однією із запорок сучасного стану піднесення господарства Китаю, на якому навіть глобальна фінансова криза 2008–2009 рр. не позначилася значною мірою, є орієнтованість цієї держави на становлення власного технологічного базису із тим, щоб мати можливість на цьому ґрунті конкурувати із найпотужнішими державами планети.

Метод реалізації обраної стратегії використано типово азійський – копіювання світових досягнень паралельно із спрямуванням значних зусиль у розвиток власної системи освіти та науки, запрошення для цих цілей визнаних світових фахівців, закупівля передових технологій з-за кордону, у багатьох випадках – імпорт обладнання або інноваційних послуг за умови подальшого розгортання їх виробництва у самому Китаї тощо.

Результатом реалізації цієї стратегії повинен стати такий стан речей, за якого Китай буде одним із технологічних лідерів світу, причому ці технології повинні бути піонерними і розробленими власними силами китайської науки та промисловості. Особлива увага приділяється важливості проведення власних фундаментальних досліджень, які поклали б кінець узалеженості китайської промисловості від західної науки. З цією метою КНР розгорнула бурхливу діяльність у сфері створення власної інноваційної інфраструктури. Будуються мережі різноманітних організаційних утворень II – технопарки, інноваційні бізнес-інкубатори, ЗРНВТ (зони розвитку нових та високих технологій), які географічно ми можемо поділити на дві основні зони: центральну (Пекін, Шеньян) та приморську (Шанхай, Гонконг, Хайнань), осібно стоїть Шеньдженський науково-технологічний комплекс, який є праобразом та експериментальною базою для усіх подальших китайських паркових структур. Саме у 1985 р., коли було засновано Шендженський технопарк, були сформульовані вимоги, яким повинні задовольняти фірми, що претендують на перебування у технопарку:

- проводити дослідження, здійснювати розробки та випуск продукції у деяких визначених напрямках розвитку промисловості;
- бути самостійними організаціями в плані ведення обліку, відповідальності за власні прибутки та збитки;
- керівниками цього підприємства в обов'язковому порядку повинні призначатися науково-технічні працівники, які є фахівцями у наукомістких напрямках розвитку техніки і науки та задіяні на зазначеному підприємстві повний робочий день;
- як мінімум 30 % персоналу повинні мати вищу освіту, а частка працівників, що безпосередньо задіяні у НДДКР, повинна становити не менше 20 % від їх загальної кількості. Такий принцип є превентивним заходом щодо зловживань статусом інноваційної фірми;
- рівень витрат на НДДКР повинен становити не менше 3 % від загального річного доходу такої фірми;
- рівень доходів від реалізації результатів НДДКР та надання супутньої технічної допомоги повинен становити не менше 50 % від загального річного доходу фірми;
- період діяльності таких підприємств повинен становити як мінімум 10 років [7].

Підприємства, що задовольняють перерахованим вимогам, отримують у своїй діяльності режим максимального сприяння з боку місцевої та центральної влади. Так, подібні фірми звільняються від отримання ліцензії на проведення імпорتنих операцій із ввезення на територію Китаю певних видів продукції, аналогічно і не сплачують за експорт власної високотехнологічної продукції, ставка прибуткового податку варіюється залежно від частки високотехнологічної продукції у загальній масі випущеної. Так, якщо ця величина знаходиться у межах 50–70 %, то ставка прибуткового податку становить 15 %, якщо вона перевищує 70 %, то ставка зменшується на 5 % і дорівнює 10 %. До того ж у перші два роки від початку власної виробничої діяльності інноваційна фірма взагалі звільняється від сплати прибуткового податку, також допускається перегляд норм амортизації техніки та устаткування, що використовується для виробництва високотехнологічної продукції, у бік їхнього зменшення.

Багато інших азійських країн також досягнули значних успіхів у розвитку власних інноваційних інфраструктур. Так, Південна Корея та Сінгапур, повторюючи досвід Японії і активно застосовуючи її модель становлення II, що ґрунтується на розвитку технополісів, впритул наблизились до країн–світових технологічних лідерів [8], стрімко рухається у цьому ж напрямку Тайвань. Індія вже має істотні досягнення – індійський Бангалор називають “азійською силіконовою долиною”, а індійські фармацевтичні компанії входять до когорти найпотужніших у світі, при цьому розвиток інноваційної інфраструктури у цій країні лише набирає обертів.

У таблиці узагальнено наведену інформацію із врахуванням основних ознак трьох основних світових моделей побудови ПД.

Характерні ознаки основних світових моделей розвитку інноваційних інфраструктур

Основні ознаки	Американська модель	Комбінована модель	Азійська (японська) модель
1	2	3	4
Країни-репрезентанти	США, частково Великобританія	Франція, Німеччина, Фінляндія, Швеція, Ізраїль тощо, частково Великобританія	Японія, Сінгапур, Південна Корея, Тайвань, Китай, Індія та ін.
Мета утворення	Створення підґрунтя для економіко-технічного домінування; збереження лідируючої позиції США у післявоєнному світі; підвищення рівня конкурентоспроможності економіки	Підтримка розвитку окремих регіонів; необхідність комерціалізації науки з метою надолужити відставання від країн–лідерів інноваційної сфери	Забезпечення можливості до побудови нової економіки на інноваційних засадах; досягнення технологічної автономії; у випадку Японії – створення додаткового імпульсу для економічного зростання та вирівнювання розвитку регіонів
Типи об'єктів, що займають центральну ланку, є ядром ПД	Технопарки, бізнес-інкубатори та венчури	Інноваційні кластери, технопарки, меншою мірою – ризиковий бізнес, технополіси (менш масштабні та централізовані порівняно із японськими)	Технополіси (Японія, Південна Корея), ЗРНВТ (КНР), технопарки (Сінгапур, Тайвань, Індія), дослідницькі підрозділи великих корпорацій
Чинники, що зумовлюють ефективність функціонування	Наявність значного обсягу вільного капіталу, що перебуває у пошуках об'єкта інвестування; колосальний науково-технічний потенціал; наявність багатьох надпотужних університетів; фінансове підживлювання за рахунок розміщення урядом замовлень військового характеру; перманентний притік кращих науковців із інших країн	Розвинена університетська наука; координація діяльності на міжнародному рівні; внутрішня кооперація та інтеграція інноваційних інфраструктур у рамках ЄС, що сприяє спеціалізації, трансферту технологій та спрощує ліцензування і надання патентів; високий освітній рівень населення	Висока придатність людських ресурсів (за співвідношенням ціна/якість); чітка і активна державна політика у інноваційній сфері; наявність культурологічного феномену захоплення винахідництвом, технологічними досягненнями (Японія); високий рівень централізації управління ПД, що дає змогу вибудувати її у рамках єдиної логіки розвитку

Міра та спосіб участі держави у стимулюванні розвитку об'єктів інноваційної інфраструктури	Стимулювання зросту ІІ здійснюється значним набором як прямих, так і непрямих методів (держзамовлення, податкові стимули тощо), а також шляхом забезпечення режиму сприяння. Так, функціонують державні програми із організування взаємодії промислового та наукового секторів, а також комплексні державні програми із стимулювання впровадження інновацій	Держава виконує стимулювальну та інтегративну функції. Йдеться про створення регіональних центрів із поширення інновацій, інституційний супровід розвитку ІІ, наприкладі Швеції та Фінляндії – субсидування бізнес-інкубаторів державним коштом; сприяння (у тому числі фінансовими методами) у виникненні та подальшому розвитку складових ІІС, зокрема, венчурного бізнесу (Фінляндія, Ізраїль)	Щонайактивніша участь у плануванні та організуванні інноваційної інфраструктури, прийняття рішень про створення об'єктів ІІ на найвищому рівні, із залученням міністерств та відомств. У Японії фінансування зведення технополісів здійснюється на мезорівні за рахунок місцевих бюджетів та внесків приватних корпорацій. На загальнонаціональному ж рівні цей процес стимулюється за допомогою непрямих методів
Об'єкти-репрезентанти	“Силіконова долина”, Бостонське шосе 128, “Північно-каролінський парк-трикутник”, технополіс Сан-Антоніо, “Силіконова рівнина”, “Біонічна долина” (усі – США), Кембридж,	“Валбонн-Софія Антиполіс”, Ліонський та Марсельський технополіси, “Нансі-Бребойс”, “Мейлан-Гренобль” (усі – Франція), “Ізарська долина”, технопарк у м. Аахен,	Цукуба, Уцуномія, Хамамацу, Нагаока (“долина технологій Сінако”), Тояма, Убе, Окаяма, Ямагуті, Хіросіма, Хакодате, Міядзакі, Куруме-Тосу, Кібі-Коген, Акіта, Сасебо (усі – Японія), Шеньджен,
	“Коридор-М4” Берчвуд, Херріот-Уоттський технологічний парк (усі - Великобританія)	Берлінський інноваційний центр (усі – Німеччина), технопарк Тампере, “Технополіс Нокія” у м. Оулу (усі – Фінляндія), “Енсхеде” (Нідерланди)	“Наньху” (Шеньян), Хайнань, Шанхай, Пекін, Харбін (усі – Китай), Бангалор (Індія), “Даєдук” (Пд. Корея), науково-виробничий парк Сінгапуру, “Синьчжу” (Тайвань)
Спеціалізація діяльності	ВПК, аерокосмічна галузь, ядерна енергетика, мікробіологія, генетика, ІТ, медичне устаткування тощо	Фізика (CERN та ін.), охорона довкілля, авіаційна галузь (Франція та Німеччина), машинобудування тощо	Фармація, робототехніка, мікроелектроніка, інфотехнології, аерокосмонавтика (Японія та КНР), оптика, новітні матеріали, біотехнології тощо

Висновки. У цьому науковому дослідженні здійснено опис специфічних ознак національних інноваційних інфраструктур багатьох країн, що є лідерами у розбудові цієї складової інноваційної системи. Як ілюструє досвід розглянутих держав, ІІД є комплексною системою, яка слугує не лише для стимулювання безпосередньо науково-дослідницької діяльності, а й засобом комерціалізації її результатів, саме тому розвиток інноваційної інфраструктури повинен ґрунтуватися на принципах системності та цілісності, тобто для повноцінного та ефективного функціонування однаково необхідними є абсолютно усі ланки. Саме з метою забезпечення такого комплексного розвитку ІІД важливим є вироблення єдиної цілісної стратегії та активна участь у її реалізації як представників бізнесу, так і державних органів влади, зокрема на регіональному та місцевому рівнях.

Що стосується конкретного методу реалізації вибраної стратегії, то попри схожість загальних концепцій, способи втілення у деталях відрізняються. Це дало нам змогу виокремити три основні світові моделі розвитку інноваційних інфраструктур: американську, азійську (японську) та комбіновану (європейську), а також визначити їх найнайхарактерніші ознаки.

Перспективи подальших досліджень. Ґрунтовнішого вивчення потребує проблематика можливостей адаптації світового досвіду розвитку інноваційних інфраструктур до вітчизняних реалій. Так, зважаючи на значну кількість існуючих та реалізовуваних наразі у світі програм розвитку ПД, першою проблемою, що потребує вирішення, постає необхідність дотримання принципу доцільності та розумної селективності, тобто аналіз цих програм на предмет виявлення таких методів та важелів, впровадження яких в Україні було б актуальним. Іншою проблемою є необхідність дотримання принципу системності, тобто розроблення цілісної програми розвитку інноваційної інфраструктури та механізму її реалізації шляхом вмонтування у контекст сучасної української економіки із використанням можливостей існуючого управлінського апарату.

1. Згуровський М. Болісне одужання через кризу / М. Згуровський // Дзеркало тижня. – 13 – 19 грудня 2008. – № 47 (726). 2. Амоша О.І. Активізація інноваційної діяльності: економічне забезпечення: Монографія / О.І. Амоша, В.П. Антонюк, А.І. Землянкін та ін. – Донецьк: Інститут економіки промисловості, 2007. – 327 с. 3. Годунова Е.С., Яковлева Т.И. Европейский опыт построения инновационной системы на примере трансфера технологий. – Режим доступу: www.sibai.ru/content/view/1389/1539/— Назва з екрана. 4. Т. 1: Економіка знань – модернізаційний проект України / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця, акад. НАН України В. П. Семиноженка, чл.-кор. НАН України Б.Є. Кваснюка. – К.: Фенікс, 2007. – 539 с. 5. За даними мережі Internet. 6. Рубан О. Страна победившего хайтека // Эксперт. – 2004. – № 20 (421). – С. 64–67. 7. Заболотский А. Факторы успешного функционирования технополисов / Интеллектуальная Россия. Режим доступу: http://www.intelros.ru/subject/karta_bud/4934-aleksej-zabolotskij-factory-uspeshnogo-funkcionirovaniya-technopolisov.html. – Назва з екрана; 8. Андрианов В. Азиатские НИС: Как “сездают” НТР // Азия и Африка сегодня. – 1994. – № 5. – С. 30 – 34.